

Pleidooi voor parlementair debat over fundament en oorsprong drugsoorlog

Voorzitter Raimond Dufour van Stichting Drugsbeleid: 'Je moet het gewoon legaliseren'

Bregje Veltman

Een kwart eeuw geleden richtte jurist Raimond Dufour vanwege zijn ongenoegen met het drugsbeleid Stichting Drugsbeleid op. Sindsdien pleit hij als voorzitter vol overgave voor wijzigingen in het huidige drugsbeleid. Een recent symposium ter ere van het 25-jarig bestaan van de stichting vormde de aanleiding voor dit gesprek over zijn inzichten, drijfveren en wensen om drugshandel volledig te legaliseren in Nederland.

Haarlem - Voor Raimond Dufour lag een stichting die legalisering van drugs promoot niet voor de hand: 'Ik heb niets met drugs, ik gebruik ze niet, het interesseert me eigenlijk ook niet erg.' Zo'n 25 jaar geleden doken de eerste coffeeshops op in Nederland. 'Baanbrekend in Europa en wereldwijd.' Vanuit Europa kwamen waarschuwingen: Nederland diende netjes in de pas te lopen. Dufour voorzag problemen en richtte samen met enkele anderen Stichting Drugsbeleid op. 'En sindsdien proberen we de stem van het verstand te laten klinken.' Hij kon niet rekenen op veel begrip: 'Toen wij begonnen was het onderwerp 'legaliseren van drugs' totaal taboe, daar kon je niet over praten.' Drugs werden beschouwd als levensgevaarlijke producten, alleen over cannabis kon met 'de meest vooruitstrevende figuren' worden gesproken.

Momenteel ligt de maatschappelijke focus op de ernst van de drugscriminaliteit, maar niemand lijkt zich af te vragen waar deze criminaliteit daadwerkelijk vandaan komt. 'Dat is heel wonderlijk, het wordt aanvaard als een soort natuurgegeven: het is er nou eenmaal, daar moet je tegen vechten.' Dufour geeft aan dat de strategie van de drugsoorlog gekozen is om een gezondheidsprobleem op te lossen, maar dat dit probleem zwaar overschattet wordt: er zijn zo'n veertig tot vijftigduizend druggebruikers die zich tot hulpverlening wenden, voor alcoholgebruikers zijn dat er tien keer zoveel en bij tabak honderd keer zoveel die eraan doodgaan. 'En daar hoor je dus geen sterveling over.' Dan kan er misschien gezegd worden: dat misgids dus niet zo risicaant zijn, dat bewijst dat het beleid succesvol is. Hierin vergeet men echter dat het doel van het beleid was om drugs

uit de samenleving te weren en dat dit totaal mislukt is. De werkelijkheid bewijst: je kunt gemakkelijk aan drugs komen en desondanks blijft de schade beperkt. Ook de veronderstelling dat softdrugs een onherroepelijke *stepping stone* zouden zijn tot zwaardere middelen is onwaar gebleken: dan zouden er namelijk ongeveer net zoveel gebruikers van deze zwaardere middelen zijn en dat is niet zo. Overigens staan op de roesmiddelenlijst qua gezondheidsproblematiek heroïne en cocaïne bovenaan op dezelfde hoogte als alcohol en tabak die wel volledig legaal verhandeld mogen worden. Inmiddels is op basis van de onwaar gebleken veronderstelling dat je door verbod en vervolgning drugs uit de samenleving kunt weren, ongehoorde en steeds grimmer wordende criminaliteit gegroeid.

Roepende in de woestijn
Al sinds de oprichting van de stichting merkt Dufour dat weinig mensen zich vrij voelen om te vertellen hoe ze daadwerkelijk over drugsbeleid denken. Er is sprake

van een zekere vorm van afhankelijkheid in het veld door bijvoorbeeld subsidies: 'Het aantal onafhankelijke stemmen is niet zo groot.' Hij noemt hierbij ook de fractiediscipline binnen politieke partijen waarbij iedereen een bepaalde koers moet volgen, terwijl niet iedereen het hier daadwerkelijk mee eens is. Vanuit de gebruikers is ook niet veel protest te verwachten. Ze hebben immers weinig te klagen: drugs zijn in principe overal te verkrijgen en kunnen zelfs thuis worden bezorgd. Nadeel is wel dat de kwaliteit van drugs niet wordt gecontroleerd. 'Je bent een beetje een

Marketingkwestie
Het zogeheten gedogedbeleid van coffeeshops is halfslachtig: coffeeshops mogen wel drugs verkopen, maar niet inkopen. Dufour denkt dat het lopende wietexperiment nut kan hebben als hierin een aantal wijzigingen wordt aangebracht. Zoals het nu is opgezet moeten de tien gemeenten die zijn uitgekozen voor het wietexperiment, als de legale cannabisweek zover is, helemaal overgaan op het legale product. Op dat moment is nog helemaal niet bekend of de consument dat legaal gekweekte product wel wil waardoor de coffeeshops dan een existentieel risico lopen. Dufour bepleit daarom dat de coffeeshops naast de legale producten ook hun bestaande illegale assortiment mogen blijven verkopen. Pas dan

wordt duidelijk of en hoe het legale product het illegale uit de markt kan drukken. Dat is niet met alleen een juridische, maar ook een marketingkwestie. Daarnaast moeten voor de overige drie drugssoorten de productie en verkoop goed geregeld worden. Hierbij kan het best gestart worden met gedogen: 'Gedogen is een uitstekend instrument om geleidelijk aan naar een oplossing te werken.' De verkoop moet uiteindelijk beperkt worden tot speciale drugswinkels. Deze specialisten moeten het uiteindelijk zien te winnen van de illegale markt. Dit kan bereikt worden met verkoopmedewerkers met kennis van zaken die voorlichting geven en in nauw contact staan met de gebruikers om hun wensen in kaart te brengen. Momenteel ontbreekt bijvoorbeeld informatie over het effect van bepaalde drugs ingeval van een medische gesteldheid en hoe hierbij gehandeld dient te worden. 'Je hebt het nu eigenlijk zo risicovol gemaakt als het maar kan: je hebt de productie en verkoop helemaal in handen gegeven van je minst gerichte bedrijven, je hebt geen enkele controle op de kwaliteit en je hebt helemaal geen goede objectieve vertrouwde informatie.'

'Big cannabis'
Dufour heeft een duidelijk plan voor ogen: 'Je moet eigenlijk naar een algemeen roesmiddelenbeleid dat zowel geldt voor alcohol, als voor tabak en drugs.' Al deze

Bregje Veltman is criminologe en lid van de Bonjo redactie

Tekening: Minke Veltman

Voorzitter Raimond Dufour voelt zich roepende in de woestijn

'Ook de veronderstelling dat softdrugs een onherroepelijke stepping stone zouden zijn tot zwaardere middelen is onwaar is gebleken'

middelen hebben een zeker risico en dat moet je zo veel mogelijk zien te beheersen en het liefst voorkomen. 'Dat betekent dat je voor alle drie verstandige dremfels moet innouwen voor een al te gemakkelijk gebruik.' Zo zou er geen reclame gemaakt moeten worden zoals bij tabak al gebeurt. Daarnaast vindt Dufour dat alcohol, tabak en natuurlijk ook drugs niet zomaar in de supermarkt verkocht moeten kunnen worden, maar in specialisten. Zolang drugs in andere landen nog verboden blijven, moet de

hoeveelheid die consumenten kunnen afnemen worden gelimiteerd op basis van het gemiddelde gebruik. Voor toeristen kan eventueel een pasje ingevoerd worden waarmee zij roesmiddelen kunnen aanschaffen. Dat vereist wel dat consumenten van de roesmiddelen specialisten geregistreerd worden als gebruiker. Hierbij is het belangrijk dat een betrouwbaar, waterdicht systeem wordt gecreëerd om ervoor te zorgen dat consumenten niet wantrouwig zijn. Dufour denkt dat dit kan. Medicijngebruik wordt immers ook geregistreerd. Het is van belang te voorkomen dat er grote bedrijven ontstaan in de legale drugshandel. Dat dreigt te gebeuren in Canada en in de Verenigde Staten waar cannabis deels is gelicenseerd, ook wel: 'Big cannabis'. 'En met de drugs heb je natuurlijk ook dat de drugs in handen zijn van op winst gerichte, zij het illegale, bedrijven.' Voor roesmiddelenverkoop zou je eigenlijk moeten streven naar bedrijven die niet primair op winst gericht zijn, maar dienen als leuke ontmoetingsplek voor de gebruikers. Je moet het product in ieder geval niet gaan verbieden, verboden vruchten smaken immers het zoetst. Dufour wenst kleine bedrijven die affiniteit hebben met het product en hierop geen zware marketingmiddelen twaarsen.

Willem van Oranje
Goed bedrijven hebben heel actieve lobby's. Zo hebben alcohol producerende landen veel invloed op het alcoholbeleid. In 1986 introduceerde de Nederlandse overheid de volgende slogan: 'Drank maakt meer kapot dan je lief is.' Door de alcohollobby werd dit 'Geniet, maar drink met mate.' Alsof er geen gevaar meer in het product zit, maar het alleen afhangt van de gebruiker. 'Het is een moeilijke

tijd om dit verhaal te laten horen, want media zijn gebiologeerd door de sensatie van de criminaliteit, maar je moet het blijven laten horen als niemand anders het laat horen.' Dufour is er nu, net als 25 jaar geleden, van overtuigd dat drugs op een gegeven moment gelegaliseerd zullen worden. 'En ik dacht toen al: het euvel is gekomen uit Amerika, de oplossing zal waarschijnlijk ook uit Amerika komen.' Hij lacht: 'Ergerlijk.' Op de vraag hoe Dufour zo gemotiveerd blijft refereert hij aan het motto van Willem van Oranje die in een volstrekt hopeloze situatie een opstand begon tegen het Spaanse rijk en zei: 'Men hoeft niet te hopen om iets te ondernemen, noch te slagen om te volharderen.' Hij is vastberaden: 'We gaan gewoon door.'

De legale roesmiddelenmarkt dient in de gelegenheid gesteld te worden om te groeien en om betere producten te maken met goede voorlichting. Het is dan ook van belang om een overgangstijd te creëren waarin legaal naast illegaal bestaat. Dufour voorziet hierin geen problemen: 'De legale producten winnen het uiteindelijk.' Het grootste argument van minister Frits Grapperhaus en de zijnen tegen het legaliseren van drugs is dat de drugscriminaliteit zich dan juist zou concentreren in Nederland, echter: als alles hier gereguleerd is, waarom zouden drugscriminelen dan naar Nederland gaan? Als ze hier niks meer kunnen verdienen aan de binnenlandse markt gaan ze ons land toch eerder juist mijden?

Gezamenlijke verklaring
Dufour geeft aan dat zelfreflectie vanuit de juridische keten passend is: hoe zit het eigenlijk met het rechtsgevoel van de mensen die de vervolging en bestraffing uitvoeren? 'Zij allen hebben als

fundamentele opdracht de rechtvaardigheid te dienen en niet bindingsdelingen van bepalingen vanuit wetboek en politiek toe te passen.' Het kan feitelijk niet anders dan dat onder advocaten, openbaar aanklagers en rechters onvrede bestaat over het huidige beleid. Daarnaast komt de politie nauwelijks meer aan 'gewone' criminaliteit toe zoals overvallen, laat staan aan nieuwe vormen van criminaliteit zoals cybercrime. Dufour pleit voor een parlementair debat over het fundament en de oorsprong van de drugsoorlog en over een betere strategie. Hierbij is hulp vanuit de strafrecht keten wenselijk. Dufour roept professionals op zich daartoe bij Stichting Drugsbeleid te melden via drugsbeleid.nl. De stichting beraadt zich momenteel over de tekst voor een gezamenlijke verklaring. De belangrijkste reden voor Dufour om het drugsbeleid op de schop te willen gooien, is allereerst de mislukking ervan, zichtbaar in de gigantische drugscriminaliteit. Bovendien vindt Dufour het slecht voor de moraliteit: 'Het is alsof de overheid een mooie schaal gevuld met goudstukken op het dorpsplein zet en dan tegen de opgroeiende jeugd zegt: niet aankomen, jongens!' Juist dit beleid vormt een stepping stone voor ernstigere drugscriminaliteit: 'Als je eenmaal een klusje hebt opgeknapt dan word je onder druk gezet en zit je eraan vast.' Hij ziet louter winst in druglegalisatie met verstandige dremfels, geschikt toezicht en juiste informatie: 'Dan gaan we beseffen: die drugs horen gewoon bij de moderne samenleving en het is allemaal niet zo verschrikkelijk.' Dufour hoopt dat vanuit Bonjo de discussie op gang gebracht wordt aangaande druglegalisatie.

ZIE OOK PAGINA 33

KUIJPERS & NILLESEN

—advocaten—

DE SNELSTE WEG NAAR BUITEN, OOK PRO DEO!

www.kuijpersnillesen.nl

Falkstraat 14
1017 VW AMSTERDAM
telefoon +31 (0) 20 420 20 42
fax +31 (0) 20 623 68 36
info@knadvocaten.nl

Stationsweg 14
5211 TW 's-HERTOGENBOSCH
telefoon +31 (0) 73 614 86 64 fax
+31 (0) 73 614 64 56
info@knadvocaten.nl

Strafzaak? Neem geen advocaat, neem een strafrechtadvocaat!

Vrijheid van advocaatkeuze is een belangrijk recht. U bent niet verplicht zich bij te laten staan door de advocaat die u op het politiebureau bezocht heeft. Deze 'piketadvocaat' hoeft helaas geen deskundige te zijn op het gebied van strafrecht.

Sommige advocaten doen maar een paar strafzaken per jaar. Natuurlijk volstrekt onvolgende om deskundig te worden en te blijven op strafrechtelijk gebied. Zo kan het gebeuren dat de advocaat die u bijstaat in uw strafzaak zich voornamelijk bezighoudt met familierecht. Wij vinden dit een onwenselijke situatie. Regelmatig nemen wij

zaken over van andere advocaten. Vaak zijn wij daarbij geconfronteerd met dossiers waarin men steken had laten vallen.

Ons kantoor behandelt uitsluitend strafzaken. Uw dossier wordt bij ons niet door één advocaat, maar door een team van specialisten zorgvuldig onder de loep genomen. Wij verdiepen ons voortdurend in de laatste ontwikkelingen op strafrecht gebied. Wij beseffen dat onze gedetineerde cliënten regelmatig bezocht willen worden om de voortgang van hun zaak te bespreken. Wij voldoen aan die behoefte!

Ons kantoor is betrokken bij grote strafzaken, maar af u nu verdacht wordt van fietsendiefstal of van moord; wij zien in elke zaak het belang van een goede verdediging.

Wij treden op in het hele land en doen dat ook op basis van toevoeging (pro deo). Goede rechtsbijstand hoeft dus niet duur te zijn! Neem vrijblijvend contact met ons op:

Bel gratis: 0800-WEENING (0800-933 64 64).

WEENING
STRAFRECHTADVOCATEN

Postbus 3084, 6202 NB Maastricht

strafrechtadvocaten.nl

Maastricht • Utrecht • Roermond • Hoensbroek